

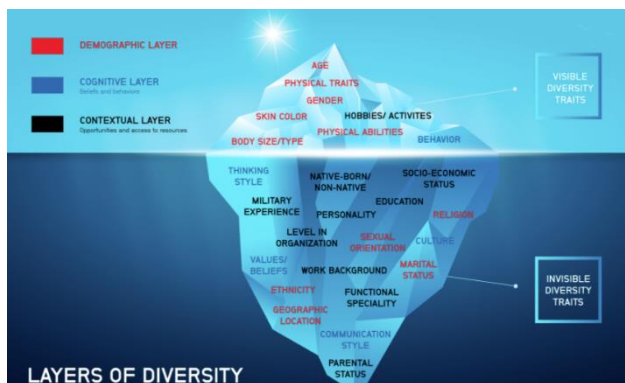
Samenvatting lezing Ram S. Ramsahai

Alkmaar, 5 april 2022

We worden van jongs af aan ingewikkeld met allerlei opvattingen, visies en normen. Ontwikkelen is het bewust worden van je eigen socialisatie en visie.

Wat is diversiteit?

Het Nederland van vandaag is voorgoed veranderd: dit land 'under the low sky' met de mooie windmolens en dijken, de vele uitvinders, het land van Rembrandt, Van Gogh en de Oranjes, is nu ook het land van blijvende immigratie, toestroom van vluchtelingen waar culturen uit alle hoeken van de wereld een nieuw thuis hebben gevonden. In het Nederland van nu leeft ook een beter besef dan voorheen, een besef dat verschil uitdrukt in diversiteit en erkent dat iedereen meetelt waar ook iemands wieg gestaan heeft ongeacht gender, seksuele geaardheid, sociale en economische status, lichamelijke dan wel geestelijke gesteldheid. Wat is diversiteit nu precies? Ieder mens is uniek, dat zit in ons DNA. Maar tegelijkertijd zijn alle mensen gelijkwaardig.

Diversiteit is net een ijsberg: het grootste deel zit onder water. De top is zichtbaar in lichamelijke, en soms sociale, culturele en religieuze kenmerken. De grootste verschillen bevinden zich echter 'onder water' en zijn niet zichtbaar, zoals genoten opleiding, afkomst, communicatiestijl, waarden, sociale klasse, snelheid van denken, leerstijlen en visie op werk, leven, mensen en de aarde, en de verschillende rollen die men vervult. Vaak richt diversiteitsbeleid zich alleen op de zichtbare kenmerken, terwijl juist erkenning van onzichtbare

kwaliteiten essentieel is voor succesvol functioneren op het werk en in de maatschappij.

Cultuur maakt dat we geprogrammeerd worden de wereld op onze eigen manier te zien en te analyseren. In het Westen denken we vanuit de christelijke cultuur en lezen we van links naar rechts. In het bovenstaande plaatje zou een ziek en huilend kind door het nuttigen van babyvoeding uit een melkfles een gezonde baby worden. In de Arabische cultuur leest men van rechts naar links en zou een gezonde baby door het nuttigen van flesvoeding ziek worden. Je ziet dus hoe snel er sprake kan zijn van een misverstand als we elkaars cultuurkenmerken niet kennen. Bij inclusie is het belangrijk dat we elkaars waarden en normen en tradities leren kennen.

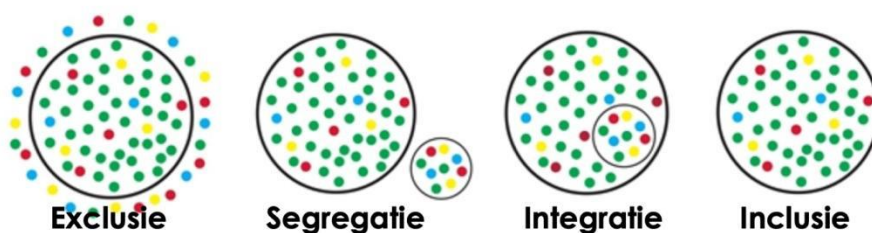

Inclusie

Inclusie is het proces van omgaan met elkaar in een organisatie, waarbij mensen met diverse achtergronden zich gewaardeerd en gerespecteerd, 'thuis' voelen. Ieder mens kan zichzelf zijn, iedereen heeft gelijke toegang tot middelen en mogelijkheden, ieders perspectieven en talenten worden gestimuleerd en dragen bij aan de organisatiedoelen. In een organisatie waar inclusie goed ontwikkeld is, heerst een voelbare sociale harmonie door respect en begrip voor elkaar. De vraag is nu "hoe kunnen we samen een inclusieve school" ontwikkelen. Daarbij is de betrokkenheid van eenieder nodig. Binnen een inclusieve school voelt eenieder zich veilig. Men kan zichzelf zijn. Er is openheid en heerst wederzijds respect voor elkaar.

Ontwikkelen van inclusie op school gebeurt idealiter op het niveau van het bestuur, management, medewerkers en leerlingen.

1. Het bestuur: ontwikkelt beleid, stuurt aan en controleert op afstand.
2. Het management, de directie van de scholen, voeren het beleid uit en leggen verantwoording af aan het bestuur. Het management zorgt dat er draagvlak is voor inclusie onder de medewerkers. Gedragsmanagement is een school-breed. Inclusie vereist een consequent, school-breed plan hoe om te gaan met elkaar, ontwikkeld met inbreng van alle betrokkenen.
3. De medewerkers: het is belangrijk dat er draagvlak is voor diversiteit en inclusie bij alle medewerkers. Werk aan openheid, transparantie en respect voor elkaar. Maak gebruik van storytelling. Bij storytelling vertellen medewerkers hun verhaal: wie ze zijn, hun ervaring en visie, hun pijnpunten, etc.
4. De leerlingen:
 - a. Benoem leerlingen uit verschillende klassen en jaargangen tot speciale ambassadeurs van D&I en train hen daarvoor;
 - b. Richt je schoolgebouw volgens een inclusieve cultuur in; het eten in de kantine is inclusief: vegetarisch, halal, et cetera, rekening houdend met de culturele achtergrond van de leerlingen (hierdoor gaan leerlingen en medewerkers zich thuis voelen). Hang gepaste inclusieve foto's op in de gang en in de klaslokalen;
 - c. Maak gebruik van storytelling: laat leerlingen hun levensverhaal vertellen bijvoorbeeld over pesten, seksuele geaardheid, moslim-zijn, zwart zijn, meisje zijn, transgender zijn, gewoon dus volop mens-zijn;
 - d. Ontwikkel empowerment programma's voor leerlingen waardoor ze hun zelfwaardering versterken. Leerlingen die een positieve zelfwaardering hebben ontwikkeld zijn eerder open voor diversiteit en inclusie. Uit diverse onderzoeken blijkt dat opstandige leerlingen vaak een zwakke identiteit hebben die ze willen compenseren door subculturele kenmerken te benadrukken;
 - e. Investeer in leerlingen die uit de kast zijn gekomen: bijvoorbeeld in het voeren van discussies en aangaan van gesprekken. Bied hun een podium waar zij hun ervaring kunnen vertellen en gesprekken kunnen aangaan met andere leerlingen;
 - f. Straf leerlingen niet als ze foute grappen maken, maar creëer een omgeving om erover te praten. Maak hiervoor bijvoorbeeld gebruik van het de inzichten van trans-actionele communicatie. Ook een lager-huis-model zou gunstig zijn. Opstandige leerlingen schreeuwen om aandacht, geef hun een rol!
 - g. Ga als docent geen verhitte discussies aan met leerlingen over gevoelige onderwerpen, zoals over lgbti maar verander je onderwijsmethodiek. Verander in sommige gevallen je rol van leraar tot een groepswerker die groepsdynamische processen aanstuurt. Maak gebruik van het Lagerhuismodel om te discussiëren;
 - h. Creëer een veilige omgeving in de klas;
 - i. Onderhoud contacten met de ouders van de kinderen;
 - j. Organiseer één keer per jaar de dag van inclusie en deel een prijs uit aan een leerling of een groep die uitzonderlijk werk heeft verricht op het gebied van inclusie. Doe dat ook voor medewerkers;
 - k. Laat de vlag van inclusie dag en nacht wapperen op het schoolplein;
 - l. Laat alle leerlingen en ouders van leerlingen bij inschrijving de protocollen van de inclusieve school tekenen.

Inclusie visueel uitgebeeld. Er is sprake van gelijkwaardigheid.